

GROTE BEDRIJVEN IN ONS ZUIDEN

DE KAREL 1 FABRIEKEN TE EINDHOVEN

Ons Zuiden, vrijdag 7 april 1933, door Willy Verster

Tot de voornaamste industrieën in ons zuiden behoren ongetwijfeld de Karel 1 Sigarenfabrieken te Eindhoven.

Dit grootbedrijf bevindt zich op ongeveer tien minuten afstand van het station en bestaat uit een reeks gebouwen, waar zich op het ogenblik 2000 arbeiders bezighouden met de fabricage der bekende sigaren.

We begonnen onze interessante tocht door de fabrieken met een bezoek te brengen aan de [magazijnen](#), waar de tabak opgestapeld ligt.

Onze vriendelijke geleider, de heer Adolf van Abbe, vertelde ons, dat sommige soorten hier meer dan een jaar moeten liggen om een verbeteringsproces te ondergaan.

De bewerking van de tabak geschiedt in grove trekken als volgt:

Eerst wordt de tabak bevochtigd, het dekblad gaat daarna naar de deksorteerkamer. Het omblad, dat is het blad dat om het binnengoed komt, vóór het dekblad wordt aangebracht, gaat naar de respectievelijke afdelingen om daar verwerkt te worden. De tabak, die voor het binnengoed bestemd is, wordt gestript en daarna gemêleerd voor de diverse soorten sigaren. Het dekblad wordt opengehaald en gesorteerd en wordt bij kleine hoeveelheden verstrekt aan elke sigarenmaker. Nadat de sigaren gereed zijn, komen ze op de kleursorteerafdeling. Als men nu bedenkt dat de Karel 1 fabrieken 54 kleuren onderscheiden, is het te begrijpen, dat het sorteren dient om in elke kistje sigaren van gelijke kleur te verpakken, omdat niet alleen de geur, maar ook de kleur een factor is, waarmede gerekend moet worden. Het oog wil ook wat hebben! Na gesorteerd te zijn, komen de sigaren in de zgn. "Schieberpersen" (redactie: waarschijnlijk een Duitse pers met bliken persvormen), waarvan in de fabriek een batterij van 18 stuks staat. Daarna worden de sigaren [geringd](#) en gaan in kistjes naar de droogkamers. Hebben ze ook dit proces doorgemaakt, dan komen ze via het fabrieksmagazijn en de expeditie in circulatie om tenslotte tot genot van tallozen in rook te vervliegen.

Toen wij de reeds genoemde magazijnen hadden bezocht, maakten wij vervolgens een rondgang door de fabriek, waar we in verschillende zalen de gehele fabricage der sigaren hebben meegemaakt.

In de sigarenzalen verbaasden wij ons over de behendigheid en de routine, welke arbeiders en arbeidsters aan de dag legden bij het rollen der sigaren en het aanbrengen van het dekblad. Zoals de lezers waarschijnlijk wel weten, worden de poppen gerold in een vorm gedaan en daarna voorzien van het dekblad. De vrouwelijke en mannelijke arbeiders werken in afzonderlijke [lokalen](#). De handenarbeid en het bedrijf brengen mee dat vrijwel uitsluitend in stukloon gewerkt wordt. De wekelijkse productie bedraagt ruim twee miljoen sigaren. De Karel 1 fabrieken werken op volle capaciteit en er is gedurende deze malaisetijd nog geen enkele arbeider ontslagen, hetgeen wel een geluk en een unicum mag heten!

De mannen en vrouwen werken allen in ruime en goed verwarmde en geventileerde zalen, terwijl reinheid en netheid overal gebiedende eisen zijn. Tweemaal per dag worden de vloeren geveegd, n.l. om 12 uur en vóór het sluiten. Ter vermindering van stof wordt tot dit doel vochtig tabakszand gebruikt. Gedurende de schafttijd worden alle ramen opengezet. Op elke zaal bevindt zich een aantal Amerikaanse drinkfontein. Ook in de overige zalen en vertrekken die wij successievelijk: sorteerderij, ring- en plakkamers; emballage- en expeditieafdeling heerst de grootst mogelijk zindelijkheid. Bijzonder comfortabel zijn eveneens de prachtig ingerichte kantoren. Dit gehele grootbedrijf is op moderne leest geschoeid en laat een indruk van intense arbeid, hygiëne en gezelligheid op de bezoeker achter.....

Nadat wij weer in de grote en fraaie ontvangsalon waren teruggekeerd, waar zich o.a. een kostbaar en levensgroot schilderij bevindt dat Karel 1 voorstelt, vertelde ons een van de adjunct-directeuren, de heer J. Struyk, onder het genot van een aller-fijnste sigaar, de reden waarom men de prijzen der sigaren op peil moest blijven houden. "een twee-centssigaar van vóór de oorlog", aldus onze zegsman, "staat gelijk met een zes-centssigaar van nu. Voor de oorlog rookte men in Nederland bijna uitsluitend sigaren met Vorstenlanddek (redactie: Vorstenland is de verzamelnaam van vier historische staatjes in Midden-Java) , terwijl op het ogenblik bij ons uitsluitend Sumatrazandblad wordt verwerkt als dekmateriaal. En dit is wel vijftienmaal zo duur als Vorstenlanddek. De lonen zijn bijna driemaal zo hoog als voor de oorlog en de onkosten zijn in dezelfde verhouding. Vervolgens is er nog de belasting van 10% van de banderolleprijs en dan de sociale factoren: rentezegels,

vakantievergoeding, feestdagen, ziekenfonds, pensioenfonds,
kindertoeslagfonds.

Men kan zich thans wel een denkbeeld vormen, dat de prijzen der sigaren
werkelijk niet te hoog zijn.”

Wij hebben het nuttig geacht om deze verklaring even op te tekenen,
teneinde de lezers ook hiermede bekend te maken.

(redactie: spelling is aangepast)

klik [hier](#) om alle foto's over Karel 1 te bekijken

klik [hier](#) voor alle foto's over de tabaksindustrie in Eindhoven

